

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 34 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe 1 lună . . . 2 "

Abon. de Dumneșii
Pe un an 4 Cor. — Pen-
siv România și America
10 Cor.

Abon. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Apele morții.

(.) Mânați de instinctul conservării naționale, îngroziiți de revărsarea tot mai amenințătoare a popoarelor încunjurate — jalnicii noștri compatrioți cu o oarbă strădanie clădesc vavilonul visului lor bolnăvicios. Un polip uriaș, puterea de stat cu miile de brațe ale organizmului ei, se întinde cuprinzând întinderea țării, cercând să sugă vloga popoarelor conlocuitoare și să le transmită serumul miraculos al metamorfozării naționale.

Cu întrebuințarea tuturor forțelor, încercând și defidând toate doctrinele juridice și de stat, neacotind legile eterne ale firii, zoresc în strădania lor nebună clădind vavilonul »ideii« pe-o mare de nisip, uitând primejdia că poate — odată — să fie îngropați sub ruinele clădirii prăbușite. Căci legile eterne se răzbună. Groaznică e firea în deslănțuirea mâniei sale. Un picur de apă împedecat în pornirea lui de a-și mări volumul sub influința temperaturii, — creapă stâncile din Alpi.

Zadarnic e însă totul, boala a ajuns organică, stăpânește și ține în vibrații înfrigorate sufletul suorei noastre maștere. Cu ochii ațintiți spre chimera din zare a visului lor aleargă înainte, pierzându-și simțul pentru realitate. Și apele morții s'adâncesc tot mai mult în zare, se spălăcesc — pierzându-se în neant. Dar apar iarăși, ademenesc și fură mințile.

Rar de tot, sporadic, la răspântiile noui-

lor rătăcirii apar Cassandrele, dar glasul lor de luare aminte răsună în vânt.

Apele morții apar mai himerice, mai ademenitoare, ele sunt chipul »ideii«, a neajunsei și nenorocitei idei a imperialismului maghiar.

Mai mult ca ori când, azi s'a pornit o extinsă și întezită acțiune pe toate ramificațiile vieții de stat întru realizarea ideii. Frânele puterii au ajuns în mâinile celor mai orbiți de mincinoasa strălucire a himerei. Se făuresc legi peste legi, menite să încatuseze tot mai strins îndemnul de desvoltare firească a celorlalte popoare.

Alături de factorii omnipotenței de stat, se muncește tot pe atât de intensiv pe terenul social și economic.

Pepinierele șovinismului obtuz, asociațiunile pentru răspândirea culturii și spiritului maghiar, au împânzit toată țara. Sprijinite de puterea de stat flamura lor înaintează amenințător spre cetățuiele bunurilor noastre naționale.

Unde nu pot să răzbească asociațiunile singuratică, se aliază mai multe, iar pentru sprijinirea tuturor s'a înființat cu vre-o câțiva ani înainte asociațiunea regnicolară.

Bogăție, putere, bărbăți de stat, aristocrație — totul e la îndemâna acestor asociații culturale. Terenul lor de acțiune crește, se lărgeste mereu, dar cu toate eforturile, cu enorma cheltuială de puteri și avere, rezultatele sunt disparente, neînsemnate. În formă pozitivă apare succesul mai mult în ce privește întărirea elementului maghiar. La întărirea acestui element se lucrează de-

opotrivă și în cadrele politice economice de stat. În urma acestei străduinți de favorizare crește mereu distanța între bunăstarea elementului maghiar și între situația celorlalte elemente alcătuitoare de stat, căci activitatea asociațiilor culturale ale naționalităților, cu mijloacele ei slabe, nu poate ținea pas.

În cetățuiele comorilor noastre naționale însă nu pot străbate, căci la porțile lor străjuiesc legile eterne ale naturii.

Zadarnică va rămânea ori ce încercare, — ci năsuința lor va întări chiar conștiința și solidaritatea noastră națională. Deși suntem abia la începuturile organizării noastre pe toate terenele, nădejdea nu ne-o perdem pe nici o clipă. Răsleț, dar sigure se conturează tot mai mult liniile organizării noastre. În presă se frământă îndemnuri sănătoase, cari prind cu încetul rădăcină în straturile poporului. Interesul pentru treburile obștești a crescut mult în popor — și într'adevăr e timpul suprem să pornim sistematic munca de organizare. Să-i lăsăm să alerge înainte nebuni ademeniți de strălucirea apelor morții, să alerge năucii de ideea lor fixă, iar noi să ne vedem de întărirea noastră.

Din restimpuri în restimpuri le vin și lor clipe de luciditate mentală, recunosc cât e de fără de rost năzuința lor, dar clipele sunt clipe, — trec. Se lucrează cu avânturi noi la clădirea vavilonică și nu înțeleg zădărnicia muncii lor. Inchipuirii lor bolnave apar spectrii și fanteame, văd dușmani în toate popoarele conlocuitoare, și pierd cu

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Slănicul de Moldova.

(R) Așezat între munți cu brazi, și administrat de Eforia St. Spiridon din Iași, în fruntea căreia stau doi bărbai distinși: C. B. Pennescu și dr. E. Pușcariu, Slănicul din Moldova este azi o stațiune balneară de primul rang.

Țin să atrag asupra-i atențiunea cetărilor noștri din două motive: nimeni mai mult decât intelectuali noștri nu are nevoie de aceste băi, iar în al doilea rând pentru că băile acestea sunt mai aproape de noi și nu s scumpe, așa că și cei cu mijloace mai modeste pot să se ducă acolo.

Să mă explic.

Cel puțin optzeci la sută dintre intelectuali noștri e fatal s'ajungă surmenași, oboșiți. Pentru că începând dela vârsta de 10 ani, când ajung în liceu, și până la vre-o diplomă, trebuie să muncească 10—12 ore pe zi, pe de o parte având să lupte cu limba maghiară, pe de altă parte trebuind să câștige prin stăruință ceea ce colegii lor unguri ajung prin protecție.

Iar având odată carieră, în orice cancelarie ar fi: acasă la dânsii ori în alt birou, tot de muncă intelectuală grea și multă au parte. Se surmenează deci, se enervează și ajung neurastenici foarte curând. Iar boala asta se poate cură la Slănic ca în cele mai vestite stabilimente similare din statele culte și mari ale Europei. Hydroterapie dela Slănic, condusă de dr. Al. Brătescu, un medic erudit, zelos și conștient cum rar întâlniți, este de recomandat tuturor intelectualiilor

noștri, ș'anume, nu numai celor surmenași ori nevoși, ci și celor cari doresc să rămână pentru totdeauna crușiți de această boală a veacului.

Cât privește boalele interne de totfelul, nu ca reclamă, (căci băile acestea fiind ale unui așezământ de binefacere, iar nu de speculă, nu au nevoie de reclamă), ci pe baza constatărilor bărbaiilor de știință, se dau următoarele relațiuni:

Băile Slănic din Moldova au o reputație bine stabilită atât prin bogăția și varietatea principiilor minerale ce conțin, cât și prin marele număr de pacienți cari s'au vindecat la Slănic. Analizele făcute au arătat că apele minerale de beut dela Slănic, ca compoziția chimică și ca efecte terapeutice sunt similare cu apele dela Karlsbad, Vichy, Marienbad, Ems, Kissingen, etc., iar apele pentru băi sunt similare cu cele dela Kreutznach, Franzensbad, Aix-les-Bains, etc.

Isvoarele minerale dela Slănic sunt următoarele:

a) Isvoare alcaline Chlorosodice bicarbonate nr. I, III, VI pentru băut. — nr. II, VI, VII pentru băi.

b) Isvoare alcaline feruginoase nr. VIII pentru băut.

c) Isvoare feruginoase nr. IV, V pentru băi.

Indicații terapeutice. Aceste isvoare se întrebuințează cu mare succes și dau rezultate admirabile în următoarele boale:

Tubul digestiv și anexe. Boale de stomach și intestinale: dispepsii, hyperchlorhidrie, gastrite cronice, dilatație de stomach, atonii gastro-intestinale, constipația obișnuită etc. Aceste ape au așa reputație pentru boalele tubului digestiv încât

multe persoane cari au frecventat Karlsbad, Marienbad, Kissingen, Vichy etc. și-au găsit vindecarea numai la Slănic.

Aparatul respirator. Brochite cronice, emfisem pulmonar, pleurisii adese, cataruri nasale și laringee, faringite cronice etc.

Aparatul urinar. Cataruri cronice, uretrite, bleonoree, goute millaire, cistite, pielite, nisip în rărunchi și urină, sifilis; boale de femel (metrite și exudate cronice).

Boale nervoase, boale generale și prin încetinire de nutrițiune: atritism, reumatism, gută, obezitate, scrofulosa, anemie, cloranemie, neurastenii, histre, surmenaj, migrene, erie, nevralgii, nevrite, intoxicații alcoolice etc.

Se vede dar că numărul isvoarelor este atât de bogat și întrebuințarea lor așa de multiplă, încât se poate afirma că este un adevărat miracol de a găsi la Slănic, isvoarele dela Vichy, Marienbad etc.

Pe lângă acestea, isvorul nr. I este cea mai bună apă minerală de masă, blută simplă sau cu vin; este perfect digestivă și diuretică.

Pentru ca efectele miraculoase ale apelor de băut să nu fie deminuante întru nimic, restauratorii sunt obligați ca să pregătească bucate compatibile cu apele minerale, așa cum se face la Karlsbad și alte stațiuni balneare similare.

Ca loc de recreațiune, de asemeni este admirabil. Temperatura e potrivită, căldurile nu se cunosc p'acolo, alerul e îmbalzat, plin de ozon; de vânturi este scutit, praful și sgomotul nu există. Ore înfregi poți să te plimbi pe alele de brazi,

desăvârșire facultatea de-a mai înțelege vreo dată, că solid viitorul țării numai pe dezvoltarea deplină și pe consolidarea în parte a fiecărei naționalități, se poate întemeia.

Foarte caracteristică pentru mentalitatea lor e vorbirea fostului ministru, Coloman Széll, ce a rostit o Duminecă la congresul asociațiilor culturale maghiare, ținut la Budapesta. La acest congres s'a înființat un organ de frunte al tuturor asociațiilor, cu rostul de a îndrepta și îndruma mișcările sociale maghiare, numit consiliul regnicolar al asociațiilor culturale. În acest consiliu au fost aleși o seamă dintre corifeii cei mai aprigi ai șovinismului. Totul a decurs sub patrimoniul spiritual al ministrului Apponyi.

Széll, în calitate de președinte, a deschis congresul cu un discurs comentat viu și cu unanime simpatii din partea presei maghiare. Fostul ministru-președinte, sub regimul căruia gemeau temnițele de »agitatori«, se ocupă în discursul său de chestia naționalităților, cu chipul ei de rezolvire, cu atacurile presei europenești, zicând între altele:

»Toți fiii patriei sunt egali înaintea legilor, fărăosebire de religie și naționalitate, dar administrația și funcționarii de stat să fie maghiari. În chipul acesta se reliefează imperativ caracterul maghiar al statului. De naționalități trebuie să ne apropiem cu iubire. Principiul călăuzător să ne fie: a nu viola limba, credința și obiceiurile nimăruia. Să ne apropiem de naționalități împăciuitoari, dar trebuie să pretindem dela ele să fie credincioase ideii de stat«.

Acesta e miezul întregului discurs. Sunete de flaut — ademenitoare. Cu tendința ăstorfel de vorbe am făcut de mult cunoștință.

Széll se plânge apoi de atacurile presei din apus, zicând că e absurd a face naționalităților concesii, căci astfel s'ar naște o anarhie în țară, s'ar deslănțui oarbă luptă pentru existență între naționalitățile din Ungaria. Elementul maghiar e chemat să în-

pe țărnuțului unui râu de munte cristalin, cu o cască pe care s'o admiri toată ziua; urcușuri nu sunt doar dacă dinadins le cauți.

Iar cine vrea distracțiuni, poate avea destule. Înăuntru de toate muzică bună militară în parcul d'o rară frumusețe, apoi teatru (joacă cele mai bune trupe din București și Iași) și concerte precum și baluri pentru tineret, apoi joc de călușei. Excursiuni prin prejurime, numeroase.

Otelurile sunt lefite și curate, toate ale Eforiei stului Spiridon din Iași. Găsești camere în preț dela 1 leu 50 bani în sus. Sunt apoi vile de închiriat, pentru familii și vile în care se dau camere mobilate pe sezon. În primul sezon, la otelurile Eforiei se dau camerele cu jumătate preț.

Drumul până acolo, chiar d'alci, dela noi, deși este lung, căci străbatem valea Murășului până la obârșie, ba mergem și mai departe, — este așa zicând romantic. Treceam pela Brașov, d'acolo dăm în valea Oltului, spre Nord și mergem tot pe valea asta frumoasă până dincolo de Tușnad. Biletul îl luăm până la Gyimes iar la Palanca intrăm în țară, de unde tot cu trenul, ajungem la Târgul Ocna, unde în gară găsim trăsuri care ne duc la Slănic.

Scritorul acestor rânduri a petrecut o vară acolo și acum abea așteaptă să revadă locurile acelea pitorești și băle vindecătoare.

inchiege, să lege într'o masă compactă popoarele țării.

Vorbirea a fost primită cu nespuse în-sufletire, o dureroasă dovadă despre caracterul organic al boalei de asimilare. Unde se vor opri în nisuițele lor nebune — e de neprevăzută. Sunt tot mai labile temeliile țării și cutropirile de peste graniță sunt tot mai intensive. Ei nu iau aminte glasurile înțelepte ale bărbaților de nume universal, în creșterii lor năucite de apele morții nu mai pătrund senzații de îndreptare. Ci aleargă nebuni înainte, mereu înainte spre un sfârșit fatal și din glasurile lor enervate se desprinde vag — un vaier de agonie...

Banca Independentă ungară. Ziarul vienez »Zeit«, cunoscut că are o atitudine amicală față de țările, publică un articol despre banca independentă ungară, sub titlul: »Cheia băncii și fuziunea«. Numitul ziar are cele mai bune informații despre opinia principalilor bărbați politici ungari cât privește banca independentă, și publică articolul de sus pe baza acestor informații. — Cuprinsul articolului e: În sânul partidului kossuthist există o grupare puternică de 150 de deputați, cari vor lucra din răspuțeri ca la 1917 să se întemeieze banca Independentă. Grupul acesta poate să cauzeze guvernului încurcături imensurabile, — dacă guvernul ar rezista, — sau poate conduce chiar la criză. Iar fuziunea partidelor e numai atunci posibilă, dacă între partidele 67-iste și cel 48-ist se face un acord în chestia băncii. — Aderenții kossuthiști ai băncii independente au adunat deja peste 100 de iscălituri a deputaților cari se obligă a leși din partid dacă guvernul ar prelungi, la 1917, comunitatea băncii.

Noi zicem: e întrebarea ca până la 1917 nu se vor domoli războinicii Hallóști...

Confrății dela »Lupta« luând notă (la zece zile după apariție) de articolul nostru în care arătam că la periferii stagnează lucrurile de organizare, de o părere cu noi, regretă lipsa de activitate și conștientă pe bărbații din comitate să grăbească a îndeplini misiunea ori sarcina ce li-s'a dat dela centru, dela comitetul de organizare.

Cu vădită tendință întrebă apoi: dar oare în comitatul Aradului ce progres s'a făcut?

La asta îl vor răspunde cei patru deputați, dacă vor voi. Noi nu ne simțim autorizați s'o facem.

Din România.

Manevrele de toamnă. Manevrele regale din toamna anului acesta vor fi făcute de corpul I. armată.

Tema propusă pentru manevră e aceasta:

O divizie pleacă din Caracal de-alungul Oltului. Ea trebuie să treacă peste râul Olt, să înfrângă trupele din a doua divizie care păzește podul peste Olt dela Piatra Olt și să meargă spre Pitești.

A doua divizie trebuie să împedice trecerea primei divizii peste Olt și să păzească podul dela Piatra Olt.

În acele manevre cele nouă batalioane de vânători vor forma o brigadă ce se va alipi una la alta între cele două divizii. Pe de altă parte se va forma o brigadă din batalioanele de rezervă care va fi dată diviziei celeilalte.

Fie care divizie va mai avea câte o brigadă de cavalerie și alta de artilerie.

Cuarțierul general va fi Piatra-Olt.

Eu sunt român!

(M. R.) Câtă plăcere pentru un român din suflet a face mărturisirea aceasta.. Dacă întrebați pe un român, fie țăran, fie meseriaș sau de oarecare altă ocupație, că: ce ești d-ta? — el nu-ți va răspunde că: sunt țăran, sau sunt meseriaș, ci: Eu sunt român! E multă bucurie pentru noi a vedea cât e sentimentul național de dezvoltat în frații noștri... Sau când călătorim printre străini și ne spune unul în limba noastră dulce, — dacă a observat că și noi suntem români (și cum se observă de ușor...) — cum ne tresaltă inima când auzim cuvintele ce ne sună ca o melodie dulce: eu sunt român!...

Cuvintele acestea, atât de scumpe nouă au răsunat, în inima țării ungurești, în capitala mare, într-o școală ungurească unde domnește cel mai șovinist spirit maghiar, de pe buzele unui copil român. Facem cu câteva cuvinte, istoricul, ca apoi să putem trece, sub impresia bucuriei ce ne-au făcut cele trei cuvinte ale micului român, la cumpănirea însemnătății — acestor trei cuvinte...

Într-o școală elementară ungurească din Budapesta s'au făcut examenele, acum Sâmbătă. Fiindcă între elevi erau și nemaghiari, institutorul a voit să arate publicului și superiorilor că a »maghiarizat« pe copiii naționalităților. Li învățase dinainte că ei sunt unguri și numai în limbă sunt români, sârbi, slovaci sau nemți... Și iată că institutorul întreabă, de copii, de arândul: »Ce ești?« Unul după altul răspund copii de alte naționalități: Eu sunt ungar. Dar când ajunge rândul la românașul nostru, acesta uită toate explicațiile stupide ale archangelului maghiarizării, uită de pericolul împotrivirii, pe care el simte, uită de tot, și urmează numai vocii inimii care i șoptea să zică:

— Eu sunt român!

Stau înmărmuriți nenorociții din juru-i, cari nu pot să priceapă »cutezanța« băiatului, ci văd numai »crima« comisă. Nefericirii de ei... îi compătinesc din inimă. Căci de sigur mulți dintre ei vor fi roșii, pentru prim dată numele de »mamă« într'altă limbă, nu în cea ungurească, mulți dintre ei vor fi păstrând încă în colțul cel mai ascuns al sufletului suvenirea cuvintelor cari, atunci, de mult, de mult, le-au sunat mai dulce decât oricari alte în lume... Și îi compătinesc pe aceștia, — între cari chiar și institutorul școlii, Cavalloni, un italian, — fiindcă inima lor s'a tâmpit prea mult, prea fioros decât să mai poată pricepe sentimentul atât de curat și ideal al naționalismului, sentiment care a izbucnit ca o putere încă viuă, energică, mult trăitoare din pieptul fericitului, da!, fericitului băiat...

Iar acum să spunem tot: băiatul acesta e al unui funcționar român în ministerul instrucțiunii publice, — dl dr. *Petru Ionescu*, numit în minister tocmai pentru sentimentele sale patriotice și ca aderent al politicii »moderate« cu ungurii, iar nu ca exponent al politicii profesate de partidul național, reprezentat în dietă prin deputații noștri.

Dl Ionescu nu putea să uite însă că mai presus de toate e *preot român* și astfel a

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de — elmitir. —

Fabricație proprie din marmură, granit, seafă, labrador etc., din pietre de marmură magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dózsa-u. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

infiltrat și fiului său sentimentul că el este român.

Știm cu toții că e datoră oricărui român a-și crește copii așa ca niciodată să nu șovăiască în sentimentul lor național, totuși ne bucurăm că avem, de astădată, de a face cu un caz unic: împrejurările în cari a trăit băiatul ar fi putut numai să favorizeze o dezvoltare neromânească a sentimentelor lui. Crescut într'un mediu puțin intransigent românesc, ajuns în valurile șoviniste ale capitalei maghiare și, în timpul de mai bine de un an, de când e în Budapesta, în ațingere continuă cu camarazii lui unguri, departe de pământul românesc, — băiatul putea să slăbească în sentimentul lui de român. Există însă ceva misterios și dulce în întâiul sentiment național ce ni se sădește, de mici copii, de când începem să vorbim limba mamei noastre, ceva ce ne păzește de-apururi în viață ca un inger păzitor, ce ne îngreșește sufletul cu un grilaj de oțel, peste care nu pot răzbate cu una cu două sentimente străine...

În cazul prezent meritul părinților e cu atât mai mare, cu cât eră mai anevoios a da copilului o creștere românească.

Iar concluzia și învățătura nu poate fi din toate acestea alta decât următoarea:

Oricât de moderat și patriot în senz șovinist se va dovedi un român, din momentul în care se va mărturisi, el și copilul său, român, ungurii se indignază și nu-l mai pot răbdă.

Ceeace nici în Rusia nu se întâmplă, ci și acolo românul, ori unde ar fi el, e tolerat să se numească ce este, *moldovean*, — oficios în statistice, în școli și funcțiuni. Numai în Buda cea șvăbească e crimă dacă nu te mărturisești — *ungur*!

Ce zic despre asta românii cari instruiască mereu că trebuie înființat partid — moderat?!..

Valahii în Buda.

Românul nu-și uită că e român. — Supărarea ungarilor!

Sub titlu dintâiu ziarele din Budapesta alarmează ungarimea de par'că au năvălit tatarii în țară.

Ele încarcă de insulte pe dr. Ionescu, pentru că fiul acestuia s'a mărturisit român, și astfel a necinstit pe unguri...

Despre întreg incidentul, iată ce povestește Hajós Gabor, directorul școlii:

»La examenul clasei II între oaspeți a venit și dr. Petru Ionescu, care l-a strigat învățătorului Cavalloni.

— În școală să învățați iar nu să faceți politică.

— Noi nu politizăm, ci pe copiii maghiari îi învățăm în spirit maghiar, — a răspuns Cavalloni.

Atunci am intervenit și eu și împreună cu învățătorul de clasă am încercat să explicăm lui Ionescu cel însălbăticit cum s'au petrecut lucrurile. Dar Ionescu n'a ascultat cuvântul cel bun ci a zis:

— Ei, asta e politică. Eu nu vreau tolera maghiarizarea cu forță.

Și cu aceasta a plecat. După terminarea examenului am adresat ca președintele comisiei de examen, copiilor, o vorbire, în care le-am amintit de scandal spunându-le:

— Nu l om acți, care neagă că ar fi maghiar!

Strigătele de »Ei jen« a copiilor m'au convins că sâmburi'e, gemenete rău n'a prins rădăcină în sufletele lor plâpânde. De altfel am scris două memorande despre acest caz.

Unul l am dat deputatului Szebeny Antal, președintele școlii, pe celalalt îl volu preda ministrului Apponyi. Szebeny mi-a comunicat deja că a citit memorandumul și a vorbit despre chestie, cu Apponyi.

Hajós — scriu zărele ungurești — a venit ieri în cameră și a dat deputaților maghiari, cari l-au an-turat imediat, detaliurile cazului. În cameră cazul a stârnit groază mare: *Il e frică ungarilor că românii vor cuceri și școlile din — Budapesta și acestea vor deveni terenul de luptă a naționaliștilor contra — unități statului.*

Ce ridicoli!

Amănunte interesante.

Institutorul *Cavalloni*, italian renegat, a făcut următoarele declarații cu privire la chestia băiatului Ionescu:

În imediată apropiere de examene s'a întâmplat că am explicat elevilor mei noțiunile patriei și a civității ungare. l-am întrebat pe băieți, pe rând, că ce sunt. l-i întrebat pe băiatul Ionescu: ce e. El răspunde categoric:

— Sunt român! — Am fost mult mirat de răspunsul acesta și am căutat să-l conving:

— Nu ești român, numai limba maternă ți-e cea românească! (Câtă mișelie a spune aceasta! Nota Red.) *Ești născut în Ungaria și tești ungar!*

Copilul s-a lăsat convins deocamdată. Peste câteva zile, întrebai în școală din nou:

— Ei, Ionescule, tu ce ești?

Sunt român, — fu răspunsul repetit al băiatului.

— Dar ți-am spus, în rândul trecut, că nu iești român, ci numai limba maternă ți-e cea română, — îi explicai din nou.

Copilul răspunde atunci:

— Tata mi-a spus că mă bate, dacă spun că sunt ungar! Mi-a poruncit să mărturisesc totdeauna că sunt român.

Nu voiam să cred ce mi spunea băiatul. Nu puteam presupune că dl Ionescu ar fi zis așa. Dar ceeace urmă întări numai spusele copilului. Sâmbătă adică dl Ionescu se prezintă la examen, și când îl întrebai: adevărat e că a amenințat pe băiat cu bătaie, dacă spune că e ungar, — îmi răspunse:

— Nu faceți politică în școală!

— Nu fac politică — îi răspunsei eu — ci urmez numai ceea ce cuprinse în jurământul pe care l-am depus: că voi crește băieții încredințați mie, în spirit patriotic.

— Ei bine, se răsti Ionescu, că voi arăta că nu veți mai face politică în școală și nici nu veți maghiariza cu forță!

Din Cameră.

— Sfârșitul ședinței dela 22 Iunie —

Budapesta, 22 Iunie.

După Nagy György, care a apărut și el interesele proprietarilor cazanelor mici, vorbește deputatul național Vasile Damian, dovedind cu argumente puternice că e de stricăcios proiectul nou al dărei de alcool. Dl Vasile Damian apără energic proprietarii cazanelor mici, cari sunt mult păgubiți prin noul proiect. Respinge proiectul.

Vorbește apoi Csányi Sándor, care între altele zice că dacă guvernul voiește cu tot prețul o nouă dare, să impună dare bărbaților neînsurați; sumele incurse din darea aceasta să fie întrebuințate pentru ajutorarea fetelor bătrâne (Ilaritate). Critică de altfel proiectul.

Mai vorbește: până la finea ședinței, croatul Muacevici, în limba croată. Respinge proiectul.

Ședința se ridică la orele 3.

Leșile noi din România.

Privitor la punerea în aplicare a nouilor legi agricole, »Vittoral« din București publică o convorbire cu unul dintre cei mai isteți perfecți.

Iată ce scrie confratele din București:

Simpatic, comunicativ și popular, bun și gentil cu toată lumea, iată în trăsături generale, prof. dl Ed. Ghica, prefectul județului Vaslui.

Întrebat asupra modului aplicării nouilor legi și rezultatelor ce se așteaptă dela aplicarea lor — Întrebări puse lui treacă și cum în pripă, dl prefect cu multă bunăvoință, vervă și precizie, mi a comunicat câteva păreri originale și importante, cari, desigur, vor interesa pe ceilalți. De aceea le reproduc.

— În ce constă, după dv., greutatea aplicării legii învoielilor agricole? Îl întreb. Găsiți îndreptățită acuzația ce se aduce de unii marilor proprietari, că se opun bunel aplicării a legii?

— Nu marii proprietari, ci proprietarii mijlocii sunt cu adevărat reacționari și constituiesc încă cea mai mare pacoste pentru țaran. Noi, autoritățile, cu mijloacele ce ne dau nouile legi, împedcăm practica speculașunilor nevoilor țaranului; ce, curând sper, va dispăre. Dar ignoranța țaranului, la care se mai adăogă și puterea obiceiului, o fac ca țaranii înșși să se învoiască cu speculatorii lui pentru a ocoli legea.

Marele proprietar având nevoie, mai ales în actuala organizație a muncii agricole, de brațele de muncă ale țaranului, oricât, e interesat ca el, țaranul, să producă cât mai mult și mai bine, spre a avea cu ce plăti ceea ce datorește arendașului; și iut fiindcă după noua lege toate învoielile se fac în bani.

Proprietarul mijlociu, nefiind în această comunitate de interese cu țaranii, lăcomia sa nu mai cunoaște margini. Funcționarii creați prin legile cele noi au datorită de a pune stavilă acestei lăcomii; inspectorii agricoli, cu deosebire, au ca primă datorie să înduicească raporturile între proprietarii mari și mici și muncitorii de pământ.

Dar o completă îndreptare nu se poate obține decât cu multă muncă și bunăvoință, treptat și într'un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat.

— Relativ la inspectorii agricoli: îl găsiți necesari, cu alte cuvinte corespund misiunii pentru care au fost creați, sau sunteți și dv. de părerea unui alt domn prefect, că fac prea puțin, relativ cu ce se așteaptă dela dănsii, și că prefectii de județ ar putea îndeplini mai cu succes și cu mult mai puține cheltuieli sarcina actualilor inspectorii agricoli?

— Răul e, că nu toți inspectorii agricoli și au înțeles rolul, unii n'au nici pregătirea necesară pentru îndeplinirea greii lor misiuni. Cel cu inimă, însă, cu conștiință și cu oarecare pregătire; aduc mari servicii interesului care a dat naștere legii în chestiune și contribuie cu folos la aplicarea ei.

Atribuțiunea de căpetenie a inspectorilor agricoli, după mine, este să se aște cât mai mult în mijlocul sătenilor, și să se intereseze de nevoile lor, fără a așteptă să fie solicitați.

De asemenea ei trebuie să fie cei mai desăvârșiți conferențieri rurali, căci sfaturile înțelepte, în graiul și pe înțelesul poporului, constituie unul din cele mai puternice mijloace de îmbunătățire a stării țaranilor.

— Relativ la legea cărciumelor, cum vă explicați dv. faptul că, după cât sunt informat, aici ca în multe alte județe, amatorii cari trebuiau să la cu arenda nouile cărciumi comunale au fost așa de puțini, că cea mai mare parte din acestea au rămas nearendate, deși numărul lor după noua lege se reduce enorm?

— Această abținere dela licitații se explică prin aceea că noua lege a monopolului cărciumelor dispune a se permite actualilor cărciumari, să și desfacă marfa în actualele localuri până la 1 Septembrie, și până atunci actualii cărciumari, cari în orice caz constituie majoritatea amatorilor pentru nouile cărciumi comunale, n'au interes să oferteze și să plătească arenda relativ urcată,

pentru acest interval. După 1 Septembrie ofertele se vor înmulți simțitor. De altfel la licitațiile (ținute, am obținut prețuri mari, care vor augmenta simțitor veniturile comunale. În comuna Pungești am obținut pentru 2 căruciume 20005 lei arendă anuală. În Rafailă am obținut 1560 și am dat preferință românilor, căci imediat după licitație am fost solicitat de un evreu care oferea mai mult, dar n'am mai admis supralicitările.

— Găsiți dispozițiunea înmulțirii numărului administratorilor de plăși din noua lege comunală?

— Am fost cel dintâi de această părere. Viitorii administratori de plăși, pe lângă o circumscripție cu mult mai mică și mai ușor de inspectat, vor avea și răspunderea activă a plășilor lor, ceea ce ne îndreptățește a crede că în viitor comunele vor fi cu mult mai bine administrate. Succesul depinde de modul de recrutare al viitorilor adtori de plăși.

— În apropiata recrutare — pentru că veni vorba de asta — a viitorilor adtori de plăși, ce credeți d'voastră că ar trebui preferat la viitorii candidați: rutina, experiența atât de prețioasă a vechilor slujbași, sau diplomele de capacitate ale tîraților, indicate prin noua lege?

— La legi noi, prefer oamenii noi.

— În privința sfaturilor sătești, ce părere aveți; sunt ele de vre-un folos? În urma experienței celor 4 ani de funcționare a acestor instituțiilor, dovedindu-se cu prisosință inutilitatea lor, n'ar fi fost mai practic să se desființeze prin noua lege?

— E bine că nu s'a desființat, căci dacă până acum încă nu s'au putut aplica dispozițiunile legii în această privință, sunt sate în care se vor aplica, și aplicându-se, vor da rezultate multumitoare: ideea de a introduce o vîștă publică și a se înzestră cu un organ de autoritate cele mai mici și depărtate centre, este din cele mai bune.

— Am primit la redacție o broșură cuprinzând un substanțial raport ce ați înaintat dlui ministru al lucrărilor publice, relativ la drumurile din județul Vaslui, însoțit de un tablou, ingenios alcătuit, de care se vede clar, felul și întinderea șoselelor județene, vecinale și comunale din tot județul. Cereți prin acel raport, după cât îmi amintesc, contractarea unui împrumut și subvenționarea județului de către stat până la nouă zecimi adiționale, pentru construirea școalelor necesare județului; ați obținut vre-un rezultat.

— Rezultatul raportului în chestiune este, că d. ministru al lucrărilor publice a venit în persoană și în 4 zile căta stat în județul nostru, am parcurs cu d-sa tot județul, în toate direcțiile, de la o extremitate la alta.

Astfel că, d. ministru avînd ocazia a vedea starea deplorabilă a drumurilor din județul nostru, am convingerea că în curînd va veni cu un proiect de lege, prin care statul să ia asupra sa cel puțin 100 chilometri de șosele și să admită împrumutul de 1.590.000 și subvențiunea de către Stat a județului cu 40.000 lei anual, până la atingerea împrumutului, cum și impunerea unei a treia zecimi adiționale, asupra impozitelor pentru drumuri, cum am cerut prin acel raport.

Din străinătate.

Depopularea Franței. Descreșterea enormă a populației franceze formează azi preocuparea întregii opinii publice din apus. Am mai avut prilejul să vorbim la rubrica aceasta despre depopularea Franței și Germaniei. Revenim asupra Franței cu amănunte mai detaliate.

Mișcarea populației franceze pe 1907 înregistrează un deficit de nașteri asupra deceselor, de 19.920 unități.

Nu e primul an când asemenea deficit se constată, așa în 1900 numărul morților a întrecut pe acela al nașterilor cu 25.988 unități. Neapărat, în anul 1900 mortalitatea a fost anormală; ma-

rele număr de decese se datorează expoziției universale.

Anul 1907 se prezintă însă cu totul altfel, în 1907 nu numai că nu au fost multe decese, dar numărul morților e mai mic cu 10 mii unități decât media deceselor pe ultimul deceniu. Ba ceva mai mult, mortalitatea Franței nu e întru nimic superioară celei a Germaniei sau a altor țări, — ea atinge 20 la mie de locuitori. Singură numai Anglia e mai favorizată decât Franța.

Așa că nu mai rămâne nici o îndoielă că descreșterea populației franceze se datorește insuficienței nașterilor. Descreșterea aceasta se produce în chip constant, an cu an, mai cu seamă din 1901. În cei șapte ani din urmă nașterile au descrescut cu 124.051 unități, iar proporția a căzut de la 230 la 207 la 10 mii locuitori.

Descreșterea natalității se observă în 82 departamente, iar creșterea ei în celelalte 5 departamente, e absolut nelușmănată.

În Germania dimpotrivă natalitatea e într-o veșnică creștere; în timp ce Franța pierde anual câte 20 de mii de locuitori, Germania câștigă 910 mii.

Cu toată această situație critică, Franța nici nu pare a se interesa de chestiune; comisiunea numită pe vremuri de Waldek Rousseau, pentru studierea problemei, nici nu și-a început lucrările.

Cerace e și mai curios în toată această chestiune, e faptul că pe când numărul nașterilor e în descreștere, numărul căsătoriilor crește mereu. În anul 1907 s'au celebrat în toată Franța 314.913 căsătorii, numărul acesta n'a fost atins în trecut decât în 1873, an anormal, căci atunci s'au făcut atâtea căsătorii, pentru regularea stărei civile și matrimoniale, rămase în suferință din pricina războiului franco-german.

În total au avut loc în 1907 un număr de 11 mii divorțuri, dar chiar scăzînd aceste 11 mii unități, numărul căsătoriilor celebrate în 1907 rămîne cu mult superior căsătoriilor celebrate în Italia; aproape egal cu numărul căsătoriilor din Anglia.

S'a zis că Franța e țara celibatarilor și a copiilor unici — definiția nu-i adevărată decât pe jumătate.

În departamentul Senei, de pildă, au avut loc în 1907 un număr de 40.947 căsătorii, față de cele 37.845 din 1906, cu toate acestea numărul nașterilor e în colosală descreștere.

Greva muncitorilor italieni Parma. Camera muncii proclamînd greva, stabilimentele industriale s'au pus în grevă, dar prăvăliile și biourile s'au deschis ca de obicei. La zece dimineață, în strada Mazzini, un grup numeros de greviști, eșind din Camera muncii, au încercat cu violențe și amenințări să silească pe negustori să și închidă prăvăliile. Forța publică a intervenit căutînd să disperseze pe manifestați; câteva arestări au fost operate.

Atunci, manifestații unindu-se cu niște oameni fără căpătâi, s'au adăpostit la Camera muncii, urcîndu-se chiar pe acoperișul de unde au aruncat pietre în jandarmi: doi carabinieri au fost răniți în mod grav; câțiva soldați sunt răniți mai ușor.

După zornăniunile legale se mai aruncă pietre în soldați, în loc de a asculta ordinele date de autoritate; atunci se hotără evacuarea camerei muncii. Din nou se aruncă pietre cu mai multă furie. Se făcu o sumă de arestări și percheziție în localul camerei muncii.

După incidentul dela Camera muncii, se produse o altă încăierare între poliție și manifestați în mahalaua »Andea« unde o groază de manifestați au aruncat de pe ferestre sau de pe acoperișuri țigle, pietre și cărămizi în contra trupelor. Un carabinier și un sergent de cavalerie au fost răniți; trupa trase atunci în aer; nici un manifestant n'a fost rănit. Orașul s'a liniștit văzînd energia și prudența desfășurată

de către autorități spre a proteja ordinea publică și a nu îndărji pe lucrătorii greviști.

Răniți după desordinea de azi dimineață sunt cinci la număr: doi carabinieri și trei soldați. Un soldat care a fost rănit cu un gionte de revolver a fost transportat la spital spre a fi operat; bietul soldat se găsește într-o stare deosebit de gravă. Un carabinier este de asemenea grav rănit; dar n'a fost nici o moarte de om.

Roma. — La Camera, primul ministru Giolitti, răspunzînd întrebărilor în ce privește incidentele din Parma, a declarat că autoritatea judiciară a primit mandatul de a face o riguroasă anchetă spre a stabili dacă rezistența greviștilor a fost organizată de mai înainte, ceea ce ar pune Camera muncii într-o situație nefavorabilă organizînd astfel o grevă criminală. (Vii aplauze). Tocmai când greva era sprosă să ia sfârșit, dirigenții grevei au crezut o bună tactică să recurgă la mijloace extreme. În ori ce caz, autoritatea judiciară își va face datoria și guvernul este hotărât să mențină riguros ordinea publică.

Cum este Macedonia azi. După ultima statistică oficială, rezultă că populația macedoneană se compune din 992000 de Sârbi, 188000 Albanezi, 75000 Turci, 90 mii Români, 47000 Greci și 10000 Evrei. În tabloul acesta nu sunt pomeniți Bulgarii, cari revindecă — se știe — drepturi mai mari, asupra Macedoniei, decât toate celelalte popoare.

Hilmi Pașa a primit zilele trecute un ziarist francez, cărui i-a spus dragostea pe care o are pentru toate popoarele pe care le guvernează.

Dar nu s'a sfîșit să-l sfătuiască a lua măsuri de precauție, spre a nu i-se întîmpla vre-o nenorocire sau neplăcere, contra cărora a trebuit să recunoască întrucîtva, că administrațiunea sa nu e puternică.

Macedonia e neconținut j-fultă, iar populația sa expusă, fără nici o siguranță viscolelor sălbatice, a'e unor năzuinți ascunse.

O părere, pe care un scriitor într-o lucrare recentă își permite s-o dea în vileag, e că turcii ar trebui să părăsească pur și simplu Europa, spre a se închide în țîrmurile Asiei, dacă nu vor să renunțe la moravurile și la spiritul cu care își permit să locuiască în Europa, să stăpînească mai ales popoare creștine.

În acest scop, zice ziaristul francez, o acțiune brutală ar fi îndestulătoare.

Nu mai încapă îndoieli că această părere, prea înalutată nu ar putea fi primită de cei cari știu ce înseamnă chestiunea macedoneană, în ce privește amestecul puterilor, cari sunt toate interesate.

Ne via în fiecare zi știri prin cari aflăm că »bande« de bulgari, greci sau sârbi trec frontiera, spre a da foc ținuturilor macedonene.

Puterile au încercat să pue stavilă acestor năvăliri străine, și în primul rând Turcia a concentrat forțe puternice cari să le stărpească; dar acțiunea bandelor nu ia sfârșit. Armele și munițiile lor sunt trecute peste granițe.

Mijloacele prin cari bandele pătrund în Macedonia, dacă nu sunt brutale, sunt perfide și se susține cu insistență că sunt încurajate.

Atentat izbutit Taebria. Un atentat s'a comis încontra lui Mikhachkim, șeful partidului reacționar. Mikhachkim a fost rănit.

Situația în Persia. Ziarul »Times« cu datul de 21 Iunie i-se telegrafisă din Teheran următoarele: Ministrul persieni să nizmiesc a restabili ordinea, însă pretenziunile șahului, între cari expulzarea naționaliștilor, închiderea cluburilor politice, cenzurarea presei și sporirea gardiei la 10.000 de soldați, sunt de așa natură, încît va fi imposibil a restabili ordinea se crede, că azi va izbucni conflictul pe față între parlament, popor și șah.

Toate damele se facideal de frumoase
prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crîsurile de mulțumită.

Face să dispară roșafa feței,
pistruiile, petele de ficat ștoate necurățeniile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — Makó Ujváros —

— I borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

— După știri autentice, trei canoniere ruse încorată în fața portului person Ensell pentru primul pe fugiții ruși. Personali împiedică desărcarea mărfurilor, fără însă a întreprinde violențe.

Examenul și serbarea de încheiere la școala civilă de fete gr. or. română din loc.

Vorbirea rostită de d-na Oct. Cluhandu, la încheierea anului școlar.*)

Mult Onor. Dle comisar,
Onorați oaspeți,
Iubiți elevi.

Bunul Dumnezeu din nemărginita sa îndurare ne-a îngăduit să terminăm în pace acest an școlar. În zilele noastre a tuturor astăzi e sărbătoare și bucurie, căci — asemenea agriculturii — după ce la toamnă am pregătit terenul muncii noastre de un an, urmând apoi a lucra cu sârguință — acum în vară ne bucurăm de rodul ostenețelor îndelungate.

Nu pot însă reține nici chiar în mijlocul acestor clipe de seninătate sufletească — împrejurare, că în bucuria noastră ni se amestecă și câteva picuri de amărăală, din cauza că în acest an școlar roadele muncii noastre sunt mai puțin ca altădată. Da, mai puțin, — fiindcă ni s'a dat mai puțin teren de cultivat. Această împrejurare, pentru noi destul de deprimătoare, am încercat să ne-o explicăm în mare parte din acele veșii neînțelese, cari s'au răspândit despre puterea de existență a școlii. Părinții se temeau că în mijlocul învățământului anual se vor închide porțile acestui institut pentru totdeauna.

Iată însă, din nou s'a dovedit contrarul. Sinoadele episcopale ale diecezei noastre cu toate ocaziunile date, astfel și în anul curent s'a pronunțat pentru susținerea ei cu unele amplificări potrivite, — chiar și pe lângă jefire materiale.

Iar aceea știut este, că noi, funcționarele acestei școli, avem parte de o retribuțiune foarte modestă. Cu toate acestea, unele dintre noi funcționăm deja de mai mulți ani, ne ținem strâns de această școală, ne-am înfrățit bucuriile și necazurile cu ea, veselindu-ne unorii de prospectele ei spre bine și intristându-ne altădată în mijlocul deszădejii ei.

Și pentru ce se aduc oare toate aceste jefire? Eu cred, că actuala situație a neamurilor din patrie, răspunde destul de limpede la aceasta întrebare.

Școalele superioare ale națiunii noastre sunt chemate să fie adăpostul și susținătoarele virtuților și conștiinței noastre naționale în timpurile grele în cari trăim.

Și în toată dieceza noastră mare și împoporată avem această unică școală sup. pentru educarea fetițelor române. Ba, ce e mai mult: aceasta e unica școală de confesiunea gr. or. pe teritoriul întregii mitropolii. Ce multe ne-ar ști povestii numărul modest al elevelor noastre din acest an despre indiferența ori poate chiar neîncrederea publicului românesc.

Se va zice poate, că școala noastră nu are locaș așa de prezentabil, nu e așa bogat în dotări și așa de bine ajustată cu toate cele trebuincioase, ca altele de categoria ei.

Un lucru e indiscutabil, — școala e săracă. Dar cum să și poată ajunge la o bună stare și soartă mai favorabilă, dacă i-se denegă chiar sprijinul acelora, pentru cari e destinată, pentru cari trăiește. Noi suntem de credință, că în lumea modernă de azi, înzestrată cu o cultură mai solidă, nu ar fi permis să se disconsidere fondul mo-

*) Aceasta vorbire, rostită fără vre-o pretențiune deosebită, o cedez publicității numai în credința de-a face serviciu școlii noastre. O. C.

ral al unei instituții din cauza formei modeste, în care e siliată să se prezinte.

Iar eu, în calitate de directoră a acestei școli, pot da asigurări cu conștiința liniștită, că Institutul nostru a dezvoltat și va dezvolta și de aici încolo perfect zel întru a corespunde pe deplin tuturor cerințelor instrucției și educației moderne.

În decursul anilor de serviciu la această școală am observat și faptul, că de regulă cl. IV. e mai puțin împoporată. Între multe motive cari ni s'au spus, am auzit accentuându-se și acela, că doar nu toți părinții volesc a-și crește fetele pentru atare carieră științifică, prin urmare le sunt destule câteva clase civile. Ce părere greșită! Doar că să ajungă cineva a și câștiga pâinea cu ajutorul cărții, cât mai trebuie să învețe peste cele 4 clase civile. În școala sup. ori civ. se poate câștiga doar numai minimumul culturii superioare într-o întregime oarecare; prin urmare a nu lăsa o fetiță să termine toate clasele școlii, însumând a nu i da instrucție și educație completă.

Materialul de învățământ e împărțit pe timp de 4 ani și tocmai cl. a IV. e aceea, care formează podul instrucției în școlile civile și care prin studiile ei e menită a desvătă bunul gust, a nobilita sentimentele, a întări conștiința națională și a înzestra elevele cu dexterități practice.

Nu știu deci în deajuns îndemnă pe stimatele părinți ai elevelor, să nu scoată fetițele dela școală înainte de-a fi terminat toate clasele; altfel educația lor s'amănă cu arborele fără coroană, cu zidirea lipsită de coperiș.

Programul școlii am căutat a-l întocmi după trebuințele noastre sociale. Dorim să educăm fetițele în spiritul religios — vechea virtute a românilor — și să le împrietinim cu un trai regulat, dar simplu, tocmai pentru a contrabalansa primejdia, ce amenință moralul societății rom. prin luxul nepotrivit strălucirii noastre. Ne simțim a stădi în mintea elevelor cunoștințe în deosebi practice; iar sufletul lor vrem a-l împodobi cu floarea iubirii de neam, limbă și de tot ce alămură, că e bun, nobil și frumos.

Noi ne-am dat silință, ca acest program al nostru să-l dovedim și cu ocazia examenelor, — și dacă ni-a succes acest gând, dacă am putut corespunde așteptărilor: atunci mulțumirea noastră sufletească e mare.

Nu pot scăpa din vedere acea împrejurare, că cu ocazia examenelor Mult Onoratul domn comisar consistorial cu câtă răbdare și bunăvoință a asistat la prestațiunile elevelor noastre.

Primiți M. O. dle Comisar, atât pentru aceasta, cât și pentru călduroasa apreciere a muncii noastre profunde noastră mulțumită; totodată vă rugăm, să tălmăciți Prea S. Sale și Ven. Cons. expresia devotamentului și recunoștinței noastre, fiindcă și în acest an — prin eximerea M. O. D. noastre și-a dovedit viul interes și dragostea față de mult încercata noastră școală.

Mulțumim de asemenea onorațiilor oaspeți, cari prin participarea dlor la examenele noastre ni-au făcut deosebită cinste. Interesul publicului românesc e chemat să ne încurajeze în lupta grea ce o purtăm față cu împrejurările mărețe.

Și acum mă adresez vouă, iubitelor eleve; vrem să vă grăesc câteva cuvinte în numele aceluia corp profesoral, care un an școlar întreg v-a avut sub ocrotirea sa. A sunat ceasul despărțirii; mâne-poimâne vă luși calea spre căminul părintesc. Parcă simțim și noi cum inimioarele voastre sunt acum stăpânite de dorul neastâmpărat de-a revedea casa părintească, de-a îmbrățișa pe părinții, frații și surorile voastre.

Mergeți cu bine, — să aveți parte de ferii vesele, — și să ne revedem cu bine la toamnă.

Sunt între voi însă unele, cari acum își iau adio pentru totdeauna dela școală, spre a se pregăti de una mai grea, de școala vieții.

În sufletele voastre ale celor, cari nu se mai reîntorc, va fi lucrit deja dorul libertății, după atâția ani în cari a trebuit să vă supuneți disciplinei riguroase a vieții de școală.

Și totuși — ori cât de norocoasă vă fie soarta; va veni timpul, când cu drag și pietate vă veți cugeta la aceasta parte a vieții voastre, petrecută între ziduri bătrâne, sub paza iubitoare a profesoarelor, — când unica greutate ați avut-o în împlinirea datoriunilor de elevă. Eșind în viață vă așteaptă alte datoriune, mai grele.

Noi în timpul cât am înlocuit pe părinții voștri, ne-am dat silință, să vă pregătim, după cât ne-a stat în putere, pentru aceasta parte a vieții. Urmași învățăturile noastre, rămâneți totdeauna pe calea dreaptă a virtuților creștinești; iubiți-vă patria, acest pământ strămoșesc, udat și sfințit cu sângele străbunilor noștri; sprijiniți neamul și biserica când puteți și când vi-se dă ocazie; păziți cu sfințenie dulcea limbă românească; cu puțină cuvinte: fiți vrednice femei ale națiunii noastre!

NOTAȚI.

ARAD, 23 Iunie n. 1908.

— Ordinul primatului catolic despre limba slovacă. Vaszary Kolos primatul catolic a dat ordinațiunea ca toți teologii, de naștere maghiari, dela seminarul din Strigoniu, precum și preoșimea din arhidieceza lui — să învețe limba slovacă. În motivarea ordinațiunii se spune că numai preoții cari stăpânesc limba slovacă — vor putea fi folositori propovăduitori ai »ideii«, nu însă ai ideii creștine, ci ai celeilalte, — ai nenorocitei idei de stat. Fiica domnului slujind sistemului imoral de stingere a îndemnilor sfinte din sufletul unui neam. Sub noua s'a mască iezuitismul apare fără exagerare — scârboș.

— Greva studenților universitari din Austria. După cum se anunță din Viena ieri a încetat greva studenților universitari, începându-se în liniște prelegerile. La polytechnică când s'a cetit hotărârea studenților liberali germani, de a înceta cu greva, studenții ceialalți au demonstrat. Pe poarta universității rectorul a afișat o publicațiune, în care constată cu bucurie, că în urma înțelegerii avută cu exmișii tuturor societăților studențești, prelegerile se vor putea începe. Este satisfăcut pe deplin, că mișcarea studenților pornită din motive politice și care a îndemnat pe studenți la jertfiri de sine și demonstrații impozante, — azi s'a terminat în urma înțelegerii dintre autoritățile universitare și studențime.

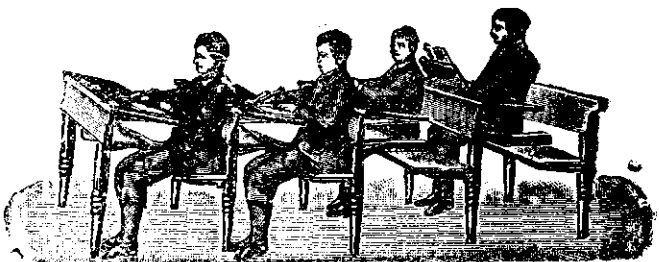
La polytechnica cehă din Brünn deasemenea s'au început prelegerile, cari decurg în liniște, — la cea germană însă nu s'au ținut prelegeri, deoarece studenții în adunarea de după amiază vor avea să hotărască în privința tacticii pe care trebuie urmată de aici înainte.

— La cursul de stupărit a statului din Gödöllő au fost primiți și următorii preoși români gr. ori. Traian V. Motora din Vorța, — Nicolae Butelanc din Vidra-de-sus (Arhidieceză) și Aron Moise din Silagiu — diecesa Caransebeșului.

— Un protopop, care nu-și pricepe chemarea. Ceice au fost de față la examenul din religione al școlărilor de confesiunea gr. cat. dela

Bancă de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de birouri
și fabricare de instrumente gimnastice.
Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

școala elementară de stat din Brad, au putu vedea un lucru foarte slab, asupra căruia trebuie să se atragă atenția celor competenți. Dnul Constantin Pop adică, protopop gr. cat. în Băia de Criș, catichet la școala numită, după ce a examinat o școlăriță din cl. VI despre »Nașterea sf. Ioan Botezătorul«, a pretins dela respectiva fetiță, să spună și ungurește, ceace spusese foarte frumos românește, »ca să priceapă și domni de față«. Buna școlăriță însă i-a răspuns domnului protopop foarte cuminte și foarte nimerit, că ungurește nu poate răspunde, fiindcă ungurește n'a învățat. Lecția dată domnului protopop însă n'a prins, căci a explicat apoi d-sa ungurește domnilor învățători dela numita școală tot ce copila româncă spusese românește.

Oare așa înțelege dl Pop apărarea intereselor bisericești sale? În loc să recomande numiților învățători să învețe limba majorității școlarilor lor, se apucă să cedeze din drepturile cardinale ale bisericești? Ce va face, dacă szi-mâne i-se va impune, să nu mai propună de loc românește?

— **Constatare.** Frumosa »Uvertură națională« cântată la matineul aranjat în memoria lui C. Porumbescu în Sibiu este compoziția dirigentului reuniunii Aug. Bene, iar nu a dlui dr. T. Brediceanu, cum s'a tipărit din greșală.

— **Greșală de tipar.** În foiletonul despre cele două volume ale dlui N. Gane, noul academician și literat de frunte, din greșală de tipar s'a zis: două volume de *poezii*, pe când adevărul că »Zile trăite« e un volum de proză, — și încă atât de frumoasă proză.

— **Nou avocat.** Ni-se scrie: În 13 I. c. dl Ioan Demian a depus cu bun succes cenzura de avocat înaltea comisiei cenz. din M. Oșorhei. Fiind dl Demian un tânăr serios și român bun de inimă — îi dorim succes în noua-i carieră.

— **Foc.** Ni-se scrie: În comuna noastră, Groși pe Murăș, în 17 Iunie la orele 10 n. s: s'a aprins grajdul economului Samoilă Stănilă, care fiind la lucru la câmp cu familia sa — iaracasă a lăsat pe mama bătrână și o fetiță de 4 ani. La orele 10 n. s. fetița a dispărut din naltra bunel și peste 2 minute grajdul a fost în flăcări iar nenorocita fetiță s'a afiat în podu grajdului arsă scrum.

— **Examenul dela școala de surdo muți din Arad.** În ziua de 8/21 Iunie s'a ținut examenul surdo-mușilor dela institutul din loc.

Te cutremuri, când vezi că un copil care acum doi sau trei ani nu era în stare să lege un cuvânt, acum vorbește ca orice om, să înțelege cu greutate având să învingă pedecile naturii: auzul tare slab și scurtimea limbii.

Între cei doritori de a vedea progresul acestor fapuri nefelicite, între cari erau și părinți români, vedea răsese ochi scldați în lacrimi și oftări de ușurare.

Erau lacrimi de bucurie, isvorâte dintr'o iubire nefățărită, dintr'un suflet de mamă, ce stă să-și lasă din fire văzând deslegat graiul copiilor nevinovați.

Răspunsurile acestor fapuri nevinovate te fac să meditezi adânc asupra rezultatului, la care se poate ajunge în urma unei volnțe tari. Prin muncă îndelungată și conștientios executată ajunge omul să înfrunte foarte multe pedeci ale naturii.

Am ascultat examinarea din aritmetică și din științele naturale, și am auzit răspunsuri asemenea copiilor sănătoși din clasele corespunzătoare.

În marea admirare a asistenței s'a terminat examenul cu clasa 6 a. Terminat examenul, directorul școlii, Elias Jakob, îi chiamă în fața mesei pe cei ce aveau să părăsească institutul și într'o vorbire scurtă le recapitulă normele ce trebuiau urmate și în afară de școală.

Mă cutremuram de emoțiune, când acești învățăceli credincioși repetau sfaturile date de director, când acesta le spunea:

— De acum, fiilor, aveți să fiți cinstiți.

Ei răspundeau: cinstiți!

— Să vă purtați bine!

— Să ne purtăm bine.

— Să munciți cu sârguință.
— Să nu faceți fapte rele.
— Să nu facem fapte rele.
— Ca să fiți plăcuți lui Dumnezeu și părinților...
— Ca să plăcem lui Dzeu și părinților etc.

Celor mai distinși le-a dat bani sau alte lucruri, iar la urmă dând mâna cu toții le-a dorit călătorie bună și viață lungă.

Pe fețele senine ale nevinovaților fil se putea cel o mâhnire ascunsă, un regret adânc și o recunoștință profundă față de acela, cari le-au deslegat, graiul față de lubiții lor învățători.

În clasele din parter erau expuse în două săli toate lucrurile de mână ale școlarilor surdo-muți. În primul despărțământ erau lucrurile fetițelor, începând dela dantela cea mai simplă, ce se face în clasa primă, mai exactă; apoi fel de fel de alte cusături de podoabă și vestiminte.

În al doilea despărțământ sunt expuse lucrurile băieților. Începând cu simplele figuri de humă, făcute de începători fără de nici un model, ci după ideia lor de plănuire se văd expuse pe mese, cărue construite foarte fidel și frumos mori de vânt, ornamente de lemn foarte frumos lucrate, instrumente agricole (roabă, tăvăluce, greblă, sapă etc.) de lemnărie (capră de tăiat lemne cu ferestrău, ghlău, scaun de tăiat șindile), canice (rășbol de țesut, solnițe, tocătoare de carne, rame de fotografii și de tablouri (foarte frumos împodobite cu încrustări sau figuri arse. În alt loc se vedeau desemnuri și picturi după natură, dintre cari unele băteau la ochi prin exactitatea desemnului și fidelitatea colorilor.

Toate aceste lucruri frumoase — unele de valoare artistică — dovedesc îndeajuns, că acela ce li-s'a răpit acestor fapuri prin lipsa de auz și imposibilitatea de a vorbi, li-s'a întregit din belșug de altă parte printr'o volnță tare și prietere în alte direcțiuni d. e. la pictură, sculptură, lemnărie, ferărie sau la alte meserii.

Din acestea se vede clar, că lucrurile din lume sunt tare înțelepțește așezate, și că acestor ființe care nu aud și nu pot vorbi, nu le putem zice, că sunt nefeliciti!, nu.. la dincontră pot fi cu mult mai fericiți ca alții, care având auz și grai sunt niște... Idioși.

Minunate sunt lucrurile tale Doamne!...

— **Atentat cu bombe încontru unul fren de postă.** Pe linia ferată dela Kalkutta la Barrapurg, trenul de postă, a fost atacat de niște indivizi necunoscuți. În vagonul unde era posta au aruncat o bombă răcind doi funcționari.

Cauza acestui atentat nu se cunoaște până acum.

— **»Principii« Potocki.** Conform comunicatului z'arului semloficios polon »Slovopolskie«, M. S. va regele ridică la rangul de principe pe cei doi fi Andrei și Roman ai contelui Potockzi fost guvernator al Galției asasinat în Martie.

— Prin efectul miraculos al cremei »Aranka de Mintschek«, orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în culoare roză 2 coroane. Săpun »Aranka« 70 filerl, apă de spălat »Aranka« 1 cor., pudră »Aranka« 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr »Aranka«. 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îl încărunește părul să folosească regeneratorul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chemic Mintsek Géza. Kecskemét.

BIBLIOGRAFIE.

Au apărut și se află de vânzare la institutul de arte grafice »Minerva« București, Bulevardul Academiei 3 următoarele broșuri:

1. Sfaturile plugarului, de Sandu-Aldea. Prețul 50 fil.
2. Sângele Solovenilor, de Caton Theodorian. 1.50cor.
3. »Dor Pustiu«, de Ion Bărsanul. Prețul 1.50 cor.
4. »Poezii Postume«, de M. Eminescu. Prețul 1.50 cor.
5. »Chipuri și Suflete«, de A. Cazaban. Prețul 1.50 lel.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Români din Bosnia și Herțegovina trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din Octombrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor leș. Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 Plus 10 fileri porto.

Ultime informațiuni.

Chestia băiatului Ionescu.

Pretutindenii între români știrea despre scandaloasa purtare a institutorului din Budapesta unică și scandaloasă chiar în anele politice ale Ungariei, în cari suntem obișnuiți să vedem cele mai imposibile lucruri, — stârnit o *furtună de indignare*. Cuvintele sincere ale băiatului Ionescu: »Eu sunt român«, au fost, din contră, comentate dela partea românilor de bine în modul cel mai favorabil. Ținuta »Luptei«, care n'a știut să aprecieze momentul național frumos, în purtarea atât a băiatului cât și a dlui Ionescu a produs resenz. Nu trebuie — zic toți — lua adversarului tot meritul. *De astădată* dl Ionescu s'a purtat bine.

Din Budapesta ni-se anunță că după toate probabilitățile chestia va avea urmări și în politică: deputatul Nagy György a promisiu adică ungușilor a face o interpelare în chestia aceasta și a cere *pedepsirea domnului Ionescu*! Presa maghiară scrie cu înversurare la adresa românilor, cari sunt pe cale să cucerească și — Budapesta...

Cluj

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 22 Iunie 1908.

INCHEREA la 1 ORĂ :

Orău pe Oct. 1908 (100 klg.)	23.32—23.34
Secară pe Oct.	19.80—19.24
Ovâs pe Oct.	16.58—16.92
Cucuruz pe Iulie 1908	13.32—13.34

INCHEREA la 4 ORĂ :

Orău pe Oct.	21.76—21.78
Secară pe Oct.	18.16—18.18
Ovâs pe Oct.	15.34—15.36
Cucuruz pe Iulie 1908	13.32—13.34

Prețul cereșilor după 100 klg. a fost următorul

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 75—24 K. 05
Din comitatul Albei —	24 » 20—24 » 99
De Pesta — — — —	23 » 55—24 » 85
Bănățenesc — — — —	23 » 45—25 » 95
De Bacica — — — —	23 » 75—25 » 05
Săcară — — — —	20 » ——20 » 30
Orzul de nutreț, cvalit. I.	13 » 50—13 » 80
» de cvalitatea II.	13 » 10—13 » 50
Ovâs de » I.	15 » ——15 » 40
» » II.	14 » 80—15 » —
Cucuruz vechiu — — — —	» —— » —
» nou — — — —	13 » 40—13 » 60

Poșta Administrației.

Panl. Ilea, Băia de Criș. De aici se expediază ziarul regulat. Reclamați la Poștă.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVĂ CEA MAI BUNĂ DIN APELE PURGATIVE

**In Sibiu (Nagyszeben).
Vanele de baie Stuchlich**

O piesă e numai cu 40 de cor.

 Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 kg. de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efulesc imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile preoțești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comandele din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin pos. avurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Mare atelier special pentru reparat
ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVÁR).

Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice

cu prețurile cele mai favorabile

pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân
Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pistruiilor și a necurățeniilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra a-sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricțios. 1 cutie 1 coroană.

Soirt de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătători depărtează repede bătătura, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

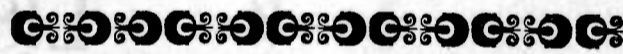
Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,
farmacia și drogheria la Salvator.

Zagrab
(Croatia).

Prăvălie românească.

Gabor Bereș

CLUJ, (Kolozsvar) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil :

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru electricitate

Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

Sontağ Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifturi pentru trăsuri și de site

Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilaje de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai impodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vii, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galțe,

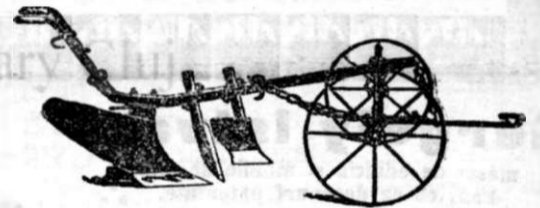
ciururi de pământ și nisip

ștergătoare de picioare din sârmă

cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somierie elastice de sârmă și zifturi elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrece toate grilagiurile prin trăinicie și practicitate.

Prima societate de pluguri
din Chichinda-mare.

Kimpanov Paia
Nagykikinda.

Își recomandă plugurile de prima calitate, și cele mai practice, fabricație maghiară.

Vă rugăm să cereți catalog de prețuri.

— : Industrie maghiară. : —

Czernoczky Mihály

magazin de ghete.

pentru dame și bărbați.

ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie.

Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12-40 cor.
» » box » »	11-60 »
» » șevro cu bumbi p. dame	10-90 »
» » cu șirete pentru dame	9-60 »
» » box cu șirete p. dame	8-30 »
» » pele de vițel p. dame	7-60 »
Jumătăți de șevro brun	9-00 »
Jumătăți de șevro	7-60 »
Jumătăți de căprioară	6-40 »
Ghete tari de muncitori dela	7-— cor.
Ghete de copii dela	3-— cor.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere au cumpărare să se provace că adresa firmei se cetit-o în Tribuna.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia :: **Debreczen** :: farmacia ::
cist. :: **Arany egyszarvu**

Hajdusági
Bajuszpedrű.

Vedőjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin poștă
se trimite numai 3 borcane cu
2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PARULUI

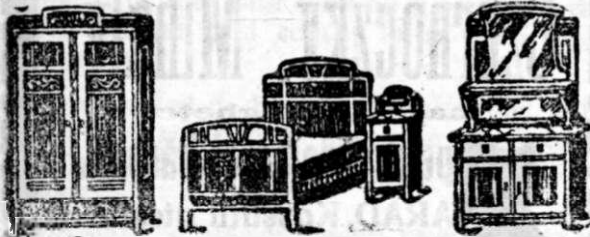
in culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
Fabrică cu deseneuri patentate.
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și
provincie: primește montarea edificelor
a odăilor și bucătărilor, precum și ca-
fenele, biourouri, și prăvălii mai departe
lucrează portale după desenul dat sau
după desenul propriu dela cele mai sim-
ple până la cele mai complicate cu preț
favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată
atât pentru școli cât și pentru
scopuri particulare, potrivită
pentru ori-ce formațiune cor-
polară. — Primesc aranjarea
bisericeilor, a școalelor și a
locuințelor, a cafenelelor biu-
rourilor etc. după modele date
sau după desene proprii dela
cea mai simplă executare
până la cea mai complicată.

Kelemen Antal, fabricant de instru- mente muzicale.

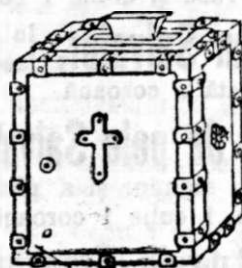
Nagy-
Kikin-
da-
strada
Korona-
herczeg,
nr. 7.

Magazin de tot felul de in-
strumente cu coarde, de
alamă, harmonice, tambure
și părți constituante. Repa-
rațiuni și acordări se săvâr-
șese punctual și cu prețuri
favorabile.

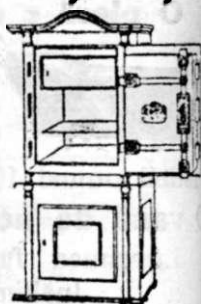
AVIZ!

Subsemnatul, cumpărând pri-
ma fabrică transilvană de **casse de fier și oțel**

care dau deplină garanție.

priv. ces. și reg. a dlui G. Öszy,
imi iau voie a aduce la cunoștința
prea on. public, că în fabrica mea
se ecescută **CASSE** și după
tot felul de toate
mărimile din cel mai bun material
posibil. Cassele de fier și oțel pan-
terate se ecescută după cele mai nouă
sisteme engleze și americane **sigure**
contrafocului și spargerei pentru

Atrag atenția onor. public inte-
resat a nu confunda fabricatele
mele cu alte fabricate, făcute
din material s l a b și prin
urmare fără valoare.

Totodată rog pe prea onoratul
public pentru binevoitorul sprijin,
ca român semnez

cu distincă stimă:

E. Purece

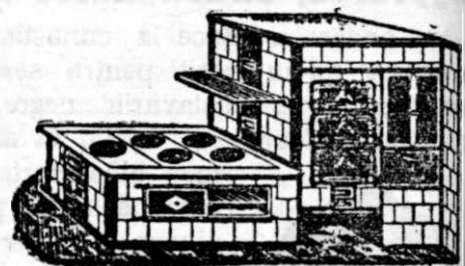
fabricant de casse, și sparcherturi
SIBIU (Nagyszeben), Rosenangergasse nr. 9

— Mare depozit de —
mașini de gătit (sparchert)
din fer, tinichea, precum și din cele
fine olane de porțelan.

Neintrecute în trăinicie și executare
gantă, construcție adevărată.

PRIMELE REFERENȚE

Pentru orice mașină de gătit (sparchert) cum
părată dela mine garantez mai mulți an

LISKAI JÁNOS

turnătorie de obiecte de bronz, aluminiu, aramă,
argint și firme.

Kolozsvár, Honvéd u, 36.

Pe lângă prețuri estine se fabrică numere de uși, in-
scripții de uși, table pentru medici și avocați,
execuția cea mai frumoasă.

Mai departe se fac embleme turnate și
și garnituri de morminte, galvanoplastice
și clișeuri după fotografiile sau desemn.

Comande din provincie se exe-
cută prompt și exact!

Zintl János

— atelier de pictură de sticlă —
BUDAPESTA IV. Ülői ut 79

Imi iau îndrăzneala a atrage atențiunea on. pu-
blic asupra atelierului meu de pictură de sticlă.
Ca specialist fac gișuri de biserici, pictură de lux
pe sticlă pentru saloane, verande și sufragerii.

Mai departe plumbuit de artă, gravuri
pe sticlă și rame de aramă precum
și alte obiecte în bransa aceasta.